

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«АСОЦІАЦІЯ ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІВ-ХІРУРГІВ
ГОЛОВИ ТА ШИЇ»**

«СХВАЛЕНО»

Правлінням ГО «Асоціація
оториноларингологів-хірургів
голови та шиї»

Протокол № 3

«01» грудня 2023 р.

ПОЛОЖЕННЯ

Громадської організації «Асоціація оториноларингологів-хірургів
голови та шиї»

про оцінку заходів безперервного професійного розвитку
на ознаки академічної доброчесності та дотримання принципів практичної
медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності, заснованої на доказах.

1. Загальні положення

Положення про оцінку заходів безперервного професійного розвитку на ознаки академічної доброчесності та дотримання принципів практичної медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності, заснованої на доказах (далі - Положення) в Громадській організації «Асоціація оториноларингологів-хірургів голови та шиї» (далі – АОГШ) містить:

- порядок оцінки заходів безперервного професійного розвитку (далі- заходи БПР) на дотримання принципів практичної медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності, виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності та принципів доказової медицини;
- процедуру прийняття рішення про встановлення фактів порушення дотримання принципів практичної медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності;
- процедури притягнення до академічної відповідальності учасників освітніх заходів БПР, а також оскарження рішень про встановлення порушень академічної доброчесності та принципів практичної медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності.

1.2. Положення є елементом системи сприяння дотриманню принципів академічної доброчесності та принципів практичної медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності в АОГШ при провадженні заходів БПР.

1.3. Базові нормативні документи: Положення базується на Конституції України, Основах законодавства України про охорону здоров'я та Законах України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про фахову передвищу освіту”, “Про професійний розвиток працівників”, “Про захист персональних даних”, “Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах”, “Про електронні документи та електронний документообіг”, “Про електронні довірчі послуги”, Статуті АОГШ, Положенні про академічну доброчесність та етику академічних відносин в АОГШ, Положенні про організацію освітнього процесу та методологію оцінювання набутих знань, компетентностей та практичних навичок працівників сфери охорони здоров'я та інших нормативно-правових актах чинного законодавства України та організаційно-розпорядчих документів АОГШ.

1.4. Положення визначає загальні принципи, підходи та відповідальність за недоброчесну поведінку учасників освітнього процесу під час навчання, викладання, провадження методичної, наукової, творчої діяльності в рамках проведення заходів БПР. Воно спрямоване на забезпечення честі, гідності, взаємної поваги і довіри, рівноправності та толерантності усіх учасників освітнього процесу шляхом дотримання принципів та загальноприйнятих норм щодо етичної поведінки

усіма науково-педагогічними працівниками, здобувачами освіти, а також іншими особами, які навчаються на базі АОГШ на умовах цивільно-правових та інших угод.

1.5. Основні визначення та терміни.

- бал безперервного професійного розвитку - одиниця вимірювання здобутих теоретичних знань та практичних навичок у процесі здійснення безперервного професійного розвитку;
- безперервний професійний розвиток працівників сфери охорони здоров'я (далі - безперервний професійний розвиток) - безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей працівників сфери охорони здоров'я, що дає їм змогу підтримувати або підвищувати рівень професійної діяльності відповідно до потреб сфери охорони здоров'я;
- електронна система забезпечення безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я (далі - система) - державна інформаційно-комунікаційна система, що включає інформаційні технології, технічні і програмні засоби для обробки даних та іншої інформації щодо безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я;
- заходи безперервного професійного розвитку - освітні заходи медичного, реабілітаційного та/або фармацевтичного спрямування, метою яких є підтримання або підвищення рівня професіоналізму і розвиток індивідуальної практики для задоволення потреб пацієнтів та оптимізації функціонування сфери охорони здоров'я;
- конфлікт інтересів - суперечність між приватним інтересом особи та її інтересом, пов'язаним із проведенням заходів безперервного професійного розвитку, що впливає на об'єктивність організації та змісту таких заходів;
- особисте освітнє портфоліо - сукупність відомостей щодо персональних досягнень, проходження підвищення кваліфікації, здобуття формальної, неформальної та інформальної освіти у сфері охорони здоров'я у процесі безперервного професійного розвитку;
- провайдери заходів безперервного професійного розвитку (далі -провайдери) - юридичні особи, які провадять діяльність з організації та проведення заходів безперервного професійного розвитку;
- працівники сфери охорони здоров'я - працівники, які провадять діяльність за професіями, включеними до розділів “Керівники” (у разі наявності освіти у галузі знань 22 “Охорона здоров'я”), “Професіонали” та “Фахівці” Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (випуск 78 “Охорона здоров'я”), затвердженого наказом МОЗ від 29 березня 2002 р. [№ 117](#), а також особи, які мають фахову передвищу або вищу медичну і фармацевтичну освіту та працюють у закладах освіти, профспілкових організаціях і громадських об'єднаннях, що провадять діяльність у сфері охорони здоров'я.

1.6. Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових досягнень.

Академічна доброчесність передбачає дотримання правил посилаючись на джерела інформації у випадку використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання вимог про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну науково-педагогічну діяльність; контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти; об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності передбачає: посилаючись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну науково-педагогічну діяльність; контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти; об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Закон України «Про освіту» формами академічної недоброчесності вважає плагіат, самоплагіат, фабрикацію, фальсифікацію, списування, обман, хабарництво та необ'єктивне оцінювання:

- Академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

- Самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

- Фабрикація - вигадкування даних або фактів, що використовуються в освітньому процесі чи наукових дослідженнях.

- Фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

- Списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

- Обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої та наукової (творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.

- Хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

- Необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

1.7. Поняття та принципи етики академічних взаємовідносин.

Згідно до публікації Ради Європи «Етична поведінка учасників освітнього процесу» принципи етичних відносин учасників навчального процесу полягають у:

- Integrity - суцільна відданість індивідів та усієї інституції моральним принципам та стандартам, які створюють бар'єр для недоброчесності.

- Чесність - систематичне уникнення шахрайства, обману, крадіжок та будь-якої безчесної поведінки.

- Правда - необмежене прагнення до істини, вільне та відкрите поширення знань та їх вдосконалення (збагачення).

- Прозорість - доступність та відкритість інформації, правил, планів, процесів та дій, які передбачають, що працівники зобов'язані діяти відкрито, передбачувано та зрозуміло задля просування власної підзвітності та залученості учасників освітнього процесу.

- Повага до інших - повага до гідності інших, їхнього фізичного та психічного здоров'я, на благо колегіальності та співпраці з іншими учасниками освітнього процесу.

- Довіра - усі учасники освітнього процесу мають впевненість в чесності та іпієєтїку один одного та можуть покластись один на одного.

- Підзвітність - учасники освітнього процесу належним чином використовують делеговані їм повноваження.

- Справедливість - неупереджене, однакове ставлення до усіх учасників освітнього процесу, позбавлене дискримінації та нечесності.

- Рівність та соціальна справедливість - рівний доступ до освіти незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, етнічного, соціального, національного походження, стану здоров'я, інвалідності.

- Демократичне управління - управління системою вищої освіти та установітетом повинні базуватись на залученні усіх відповідних учасників освітнього процесу та етичному виконанні своїх повноважень керівництвом на різних ланках.

- Якісна освіта - усі учасники віддані ідеї досягнення найвищої можливої якості освіти.

- Самовдосконалення та вдосконалення системи - учасники освітнього процесу визнають важливість та докладають максимальних зусиль до постійного вдосконалення освітньої системи, зокрема через власний професійний розвиток.

- Інституційна автономія - визнання потреби у відповідній самостійності установи задля уникнення надмірного централізованого політичного контролю за освітньою системою.

- Міжнародна співпраця - усі учасники освітнього процесу визнають важливість міжнародної колаборації в освіті.

- Етичні принципи поширюються на всіх учасників освітнього процесу з врахуванням певних особливостей.

1.8. Положення розміщується на офіційному сайті АОГШ.

2. Порядок оцінки заходів безперервного професійного розвитку на дотримання ознак академічної доброчесності та дотримання принципів практичної медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності.

3 метою попередження недотримання принципів етичної поведінки, а також випадків порушень академічної доброчесності та принципів практичної медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності АОГШ обов'язково інформує учасників освітнього процесу про необхідність дотримання принципів та норм академічної чесності, професійної етики під час подання матеріалів на відповідний

захід БПР.

Перевірка дотримання принципів академічної доброчесності та практичної медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності під час підготовки навчальних матеріалів та проведення заходів БПР можлива тільки на етапі до початку заходу БПР. Таку перевірку здійснює уповноважений на це представник АОГШ. Перевірка всіх видів робіт на наявність ознак академічного плагіату обов'язково передувє всім іншим процедурам розгляду.

Автор та/або розробник навчального контенту, долучаючись до заходу БПР, гарантує унікальність та автентичність пропонованих матеріалів, а також несе персональну відповідальність за недопущення плагіату та інших форм порушення принципів академічної доброчесності.

Уповноважений представник в процесі проведення оцінки всіх навчальних матеріалів Заходу БПР на ознаки доброчесності та дотримання Принципів доказової медицини забезпечує: здійснення контролю за актуальністю, повнотою та відповідністю матеріалу темі навчання; відсутність реклами торгових назв лікарських засобів та медичних виробів у матеріалах Заходу БПР; відповідність змісту навчальних матеріалів темі заходу та є науково обґрунтованим із зазначенням у відповідних випадках рівня доказовості та наведенням належних посилань; зміст матеріалів Заходу БПР відповідає заявленій меті навчання і вимогам академічної доброчесності.

У разі виявлення фактів порушення академічної доброчесності та недотримання принципів практичної медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності чи викрадення освітнього контенту, що суперечить таким принципам, будь-який учасник заходу БПР може звернутися до представника АОГШ зі скаргою та із фото- або аудіодоказами відповідного порушення. АОГШ зобов'язаний упродовж 48 годин після надходження відповідної скарги призначити відповідальних осіб за перевірку отриманих фактів: наказом голови АОГШ створюється одноразово сформована Комісія з академічної доброчесності етики та управління конфліктами АОГШ.

Комісія протягом 3 робочих днів вивчає матеріали заходу БПР й готує висновок щодо дотримання академічної доброчесності та принципів практичної медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності.

Засідання вважається правомірним у разі, якщо участь у його роботі беруть не менше двох третин членів Комісії. Рішення Комісії вважається прийнятим, якщо воно підтримано простою більшістю голосів її членів відкритим голосуванням. Протокол засідання Комісії підписується головою та секретарем Комісії.

3. Прийняття рішення за результатами розгляду матеріалів БПР на дотримання принципів академічної доброчесності та практичної медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності

3.1. На засіданні Комісії можуть бути прийняті такі рішення:

- Рекомендувати до проведення захід БПР
- Усунути зауваження щодо дотримання принципів академічної доброчесності та практичної медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності
- Не рекомендувати до проведення захід БПР.

3.2. За рішення «Усунути зауваження щодо дотримання принципів академічної доброчесності та практичної медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності» матеріали БПР розглядаються на засіданні Комісії повторно.

4. Притягнення до академічної відповідальності учасників освітніх заходів БПР.

4.1. Виявлені факти порушення та ігнорування принципів академічної доброчесності та практичної медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності розглядаються Комісією з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами АОГШ.

4.2. За порушення академічної доброчесності та етики академічних відносин застосовуються відповідні заходи відповідальності згідно з вимогами чинного законодавства України, а також нормативних документів АОГШ.

4.3. Учасники заходу БПР можуть бути притягнуті до такої відповідальності:

- позбавлення права участі у заходах БПР;
- проведення додаткової перевірки на наявність ознак академічного плагиату всіх робіт, автором яких є порушник;
- заборона представництва АОГШ у будь-яких заходах БПР на певний період.

5. Оскарження рішень про встановлення порушень академічної доброчесності та дотримання принципів практичної медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності

5.1 Оскаржити рішення Комісії за розглядом матеріалів БПР можна протягом трьох робочих днів з моменту оприлюднення рішення Комісії.

5.2 Порядок подання та розгляду апеляційної скарги:

5.2.1. апеляційна скарга учасника заходу БПР подається у письмовій формі на ім'я голови Комісії з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами АОГШ;

5.2.2. у скарзі необхідно зазначити: прізвище, ім'я, по батькові; усі контактні дані; предмет оскарження; у чому полягає неправомірність рішення з обґрунтуванням і відповідними запереченнями; клопотання особи, яка подала скаргу; перелік документів та інших матеріалів, що додаються до скарги;

5.2.3. апеляційна скарга подається особисто або представником. До апеляційної скарги, поданої представником, має бути додана довіреність або інший документ, що посвідчує повноваження представника;

5.2.4. апеляційну скаргу має бути розглянуто протягом трьох робочих днів від дня її подання;

5.2.5. розгляд апеляційних скарг відбувається відкрито, у присутності заявника та (або) його представника. Відсутність заявника та (або) його представника, яких було повідомлено про час та місце засідання, не може бути перешкодою розгляду апеляційної скарги;

5.2.6. рішення Комісії з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами АОГШ ухвалюється за відсутності осіб, які не належать до складу Комісії.

5.2.7. за результатом розгляду скарги Комісія може ухвалити такі варіанти рішень:

- задовольнити скаргу та скасувати рішення Комісії;
- відмовити у задоволенні апеляційної скарги.

5.2.8. рішення Комісії з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами АОГШ оформлюються у вигляді протоколу засідання, який підписується головою комісії та секретарем, і набувають чинності з моменту їх ухвалення. У протоколі мають бути доводи, на підставі яких Комісія ухвалила рішення. Копія протоколу надсилається здобувачу освіти або його представнику.

6. Прикінцеві положення

6.1. Положення оприлюднюється на сайті АОГШ та є невід'ємною складовою системи забезпечення якості заходів БПР.

6.2. Положення підлягає перегляду та доопрацюванню, відповідно до змін нормативної бази України у сфері вищої освіти тощо.

Голова правління

Громадської організації

«Асоціація оториноларингологів-хірургів

голови та ший»

д.м.н.,професор

В.І. Попович

Відповідальний секретар

З. Старчевська